

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Všeobecnegeografické pomery – obec Šoporňa a lokalita navrhovanej činnosti leží na Zálužianskej pahorkatine Podunajskej nížiny v severnej časti okresu Galanta, v južnom priestore svahom prechádza do nivy rieky Váh. Povrch územia je mladou štruktúrnou rovinou vytvorenou fluvialnými a eolickými akumuláciami (holocén, recent, v podloží pleistocén a neogén).

Obec leží na mierne zvlnenom teréne s najvyšším miestom v okolí kostola s výškou 129 m n.m., ktorý sa k juhu zvažuje na výšku 121 m n.m. Terén lokality navrhovanej činnosti je plochý, rovinný s absolútnymi výškami asi 140 m n.m. na SZ okraji a 135 m n.m. na JV okraji. Uklonený je plynulým miernym svahom na JV k Šopornianskemu kanálu.

Geologická stavba – územia je podmienená pestrosťou vývoja v období kvartéru, ako odraz endogénnych a exogénnych síl v území. Lokalita je súčasťou neogénnej sedimentárnej panvy.

Kvartér je vo vrchných vrstvách významne zastúpený fluvialnými sedimentami Váhu (nízke a stredné terasy) s pokryvom spraší, sprašových hĺn a svahovín. V celom severnom priestore dominujú eolické sedimenty – spraše, piesčité spraše, vápnité sprašovitité, alebo nevápnité sprašové hliny. V južnom priestore a v dolinách tokov a v úvalinách sú významne zastúpené aj fluvialno organické až organické sedimenty – rašeliny, rašelinové hliny, slatiny, hnílokaly. V zastavanom území dominujú antropogénne heterogénne povrchové krycie útvary vyvinuté z fluvialných a eolických sedimentov s navážkami (zvyšky stavebných konštrukcií, hliny rôznej kvality, úlomky tehál, štrk), ktoré v zastavanom území dosahujú hrúbku 0,5 až 2 m. Na mieste navrhovanej činnosti je kvartér predstavovaný typickými eolickými akumuláciami a svahovinami úvalinovitej depresie na terasových fluvialných náplavoch Váhu. Tie sú reprezentované piesčitými a ílovitými hlinami, pieskami, štrkami, piesčitými štrkami a povodňovými hlinami, s preplástkami organických sedimentov, žltých fluvialných hĺn, valúnových dlažieb a tmavých a čiernych plastických ílovitých hĺn. Štrky sú zastúpené predovšetkým kremeňom, kremencami, pieskovcami, granodioritmi a vápencami. Valúny sú dobre opracované, priemerná veľkosť je 0,5 až 10 cm, najčastejšie 1 – 5 cm. Výplň štrkov tvorí jemný až hrubozrnný kremíty piesok.

Neogén (pont) je zastúpený ílmi, piesčitými a vápenatými ílmi s konkréciami CaCO_3 , Fe a Mn, rôznorodnými pieskami, pieskovcami, ojedinele drobnými štrkami. Charakteristické je časté striedanie vrstiev ílov s pieskami a pieskovcami. Vrchnobádenský zárovnaný povrch je v priestore obce v hĺbke až 4000 m.

Geochemickými typmi hornín v celom širokom území sú ílovce a pieskovce.

Hydrogeologické pomery lokality navrhovanej činnosti a širšieho záujmového územia sú odrazom jeho geologicko-tektonickej stavby. Lokalita je súčasťou hydrogeologického rajónu NQ 071. Prevažujúce sú kvartérne fluvialne sedimenty, v južnom okolí lokality (rajón Q 048) a kvartérne eolické sedimenty na podloží neogénnych a pliocénnych jazerných sedimentoch. Zvodnené neogénne horizonty vytvárajú pozitívne a negatívne obzory s pomerne vysokou výdatnosťou vrtov. Kvalita je v prevažnej miere zodpovedajúca potrebám pre pitné účely. V kontaktnom priestore nie je pozorovací objekt SHMÚ.

Rozhodujúcim pre doplňovanie zásob podzemných vôd sú atmosférické zrážky v celej infiltračnej oblasti Nitrianskej pahorkatiny. Generálny smer prúdenia vôd je zo severu až severozápadu na juh až juhovýchod. Kvalita podzemných vôd kvartéru je ovplyvnená vplyvmi urbánnych procesov a predovšetkým poľnohospodárskou výrobou. Má zvýšený obsah Mn a Fe a v prevažnej časti vzoriek je hygienicky nevyhovujúca.

Hydrochemizmus - vody patria k základnému výraznému a nevýraznému vápenato-horečnato-hydrogénuhličitanovému typu, ktorý sa zvýšenými koncentráciami síranov a chloridov mení na prechodný vápenato-sírano-hydrogénuhličitanový, prechodný sodno-

síranu-hydrogénuhličitanový a základný sodno-síranový typ. Z genetického hľadiska ide o Ca-Mg-CO₃ vody, slabšie alkalické a stredne tvrdé až veľmi tvrdé.

Tektonika - v celom území prevládajú tektonické poruchy hlavného karpatského smeru reprezentované sládkovičovským a majcichovským zlomovým systémom. Tento oddeľuje ponorené pokračovanie Považského Inovca od Rišovskej priehlbne, ktorá je genetickým a priestorovým pokračovaním Centrálnnej depresie. Predpokladanou hlavnou tektonickou líniou v území je vážsky zlom severojužného smeru oddeľujúci Nitriansku pahorkatinu a Trnavskú panvu. Na zlom je výrazne viazaný tok Váhu od Serede až po Komárno. Územie pretína predpokladaná porucha JV – SZ smeru, na ktorú je viazaný svah pahorkatiny, tok Hlohovníka, Šoporňanskeho kanála a Jarčia. Z hľadiska vertikálnych pohybových tendencií tektonických blokov, je lokalita súčasťou negatívnych jednotiek podsústavy Panónskej panvy s poklesom veľmi malým. Na severe a východe však priamo hraničí s pozitívnymi jednotkami Panónskej panvy so zdvihom stredným, zdvihom veľkým, až zdvihom veľmi veľkým. Kvartérny pokryv územia a jeho exogénna tvárnosť je predpokladom nevýrazných a nevýznamných prejavov tektoniky.

Inžinierskogeologická rajonizácia a charakteristika – lokalita navrhovanej činnosti a širšie územie je na styku zóny rajónu sprašových sedimentov na S a SV strane a rajónu údolných riečnych náplavov (Váh) na J a JZ strane, s enklávami rajónu organických sedimentov a rajónu jemnozrnných sedimentov (úvaliny, doliny tokov). Prevládajúcou zložkou horninového prostredia lokality navrhovanej činnosti sú jemnozrnné kvartérne fluviálne sedimenty (terasy) Váhu.

Geodynamické javy – aktuálna a potenciálna vodná erózia pôdy, vzhľadom na iba mierne sklonený povrch územia, je žiadna až nepatrná, v doline Jarčia je stredná. Eolická erózia pôdy je stredná až silná, územie je v zóne významného vplyvu deflácie. Zo súčasných reliéfových procesov v krajine dominujú fluviálna akumulácia, eolické akumulčné a erózne procesy. V území sú významné antropogénne procesy, ktoré dominantne formujú krajinu (poľnohospodárska rastlinná výroba). Územie navrhovanej činnosti je hodnotené ako stabilné, lokalita má nízky až žiadny potenciál geodynamických javov. Lokalita je v zóne potenciálnych sufózných procesov (mierna presadavosť spraší a sprašových hĺn na menej stabilnom a priepustnom podloží). K endogénnym geodynamickým procesom patria tektonické pohyby. Územie je v poklesovej tektonickej zóne.

Z hľadiska **geomorfologického** je lokalita súčasťou mladej negatívnej - poklesávajúcej morfoštruktúry Panónskej panvy bez agraácie (reliéf zvlnených rovín – sprašové tabule) s prechodom do územia s agraáciou (reliéf rovín a nív – recentný agračný val Váhu, úvaliny a úvalinovitité doliny a doliny s nivou). Typologicky (**morfologicko-morfometrický** typ) sa lokalita navrhovanej činnosti zaraďuje do horizontálne a vertikálne rozčlenenej roviny, na severe s prechodom do mierne členitej pahorkatiny, na juhu s prechodom do nerozčlenenej a horizontálne rozčlenenej roviny, všetky s nepatrným uplatnením litológie. Geomorfologickou jednotkou je Podunajská pahorkatina (Nitrianska tabuľa), ktorá na juhu hraničí s jednotkou Podunajská rovina (Novozámocké pláňavy).

Geoekologické prírodné krajinné typy sú definované ako: Intramontánna nížinná krajina mierneho pásma → pahorkatinová akumulčno-erózna krajina s kapilárnymi podzemnými vodami → sprašové erózne-akumulčné pahorkatiny s pôdami lesostepí až teplomilných lesov → sprašové tabule s černozeťami a lesostepou.

Seizmicita a stabilita územia - lokalita navrhovanej činnosti je v oblasti regionálneho seizmického ohrozenia 6⁰ - 7⁰ MSK. Seizmické ohrozenie v hodnote špičkového zrýchlenia dosahuje hodnoty 0,8 – 1,29 m.s⁻². V záujmovej oblasti neboli zistené znaky nestability územia v prirodzenom stave.

Radónové riziko - priamo dotknuté a bližšie kontaktné územie patrí do širšej oblasti stredného rizika. Na lokalite bol v roku 2006 vykonaný podrobný radónový prieskum.

Ložiská nerastných surovín - v zastavanom území i mimo zastavaného územia boli v minulosti lokálne ťažby nerudných surovín - pieskov, štrku a hĺn (spraše) pre miestnu

spotrebu. Výhradné ložiská nerudných a rudných surovín v území nie sú. Výhradné ložisko stavebných surovín (štrky a štrkopiesky) je viazané na VN Kráľová.

Klimatické pomery - územie je súčasťou teplej klimatickej oblasti. Patrí do teplého a suchého klimatického okrsku s miernou zimou a dlhším slnečným svitom. Vo vzťahu ku geografickej polohe je z hľadiska klimatického pomerne jednotvárne.

Priemerná teplota vzduchu v °C

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI	ø
Kráľová n/V.	-2,3	-0,3	4,1	10,0	14,8	18,2	20,2	19,3	15,6	9,7	4,6	0,6	9,5
Šaľa	-2,2	-0,2	4,4	10,3	15,3	18,8	20,6	19,8	16,0	10,0	4,9	0,6	9,8
Žihárec	-2,3	-0,4	4,4	10,0	14,9	18,3	20,3	19,4	15,7	9,7	4,5	0,5	9,6

Priemerné úrovne relatívnej vlhkosti vzduchu v %

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ø
Kráľová n/V.	85	81	76	67	68	67	67	68	69	77	84	86	75
Žihárec	88	84	76	69	69	71	69	71	74	81	87	91	78

Priemerné mesačné úhrny zrážok v mm namerané v stanici (2002)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	úhrn
Galanta	33	35	35	29	57	65	67	55	30	50	51	43	550
Sereď	31	32	35	32	57	60	68	55	35	49	51	44	551
ø SR	28	53	31	36	71	90	125	129	70	112	46	50	841

Celé širšie okolie Podunajskej roviny a Podunajskej pahorkatiny patrí k najsuchším a najteplejším územiám Slovenska. Je to podmienené prevládajúcim prúdením vzduchu (S a SZ vetry) a výrazným bariérovým efektom Malých Karpát. Zimy bývajú mierne a s pomerne nízkym výskytom snehovej pokrývky, ktorá dosahuje maximum do 20 cm. Pre širšie dotknuté územie a miesto navrhovanej činnosti sa predpokladá 15 minútový dážď až 130 – 145 l.s.ha.

Územie sa vyznačuje vysokým počtom hodín slnečného svitu, ktorého priemer v je viac ako 2000 hodín ročne, z toho vo vegetačnom období viac ako 1450 hodín ročne. V júli trvá slnečný svit priemerne 285 hodín a v decembri iba 50 hodín. V chladnom polroku (15 % dní) sa vyskytujú mohutné teplotné inverzie siahajúce do výšok 700 – 1000 m, ktoré ostávajú pomerne dlho stabilné. Územie je veľmi dobre prevetrávané, čo je dôležité predovšetkým pri posudzovaní koncentrácie látok znečisťujúcich a zaťažujúcich prostredie v prízemných vrstvách atmosféry.

Početnosti smerov a rýchlostí vetra (%) (v Sereďi 1961- 1990)

	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ
0 – 2 m.s ⁻¹	6,4	4,8	5,1	6,6	7,6	7,4	4,1	4,9
2,1 – 4 m.s ⁻¹	3,6	2,5	2,7	7,3	2,9	1,3	1,1	4,5
4,1 – 6 m.s ⁻¹	2,5	0,9	2,2	2,6	1,7	0,9	0,8	3,9
6,1 – 8 m.s ⁻¹	1,4	0,3	0,6	1,5	0,9	0,5	0,2	1,8
8,1 – 10 m.s ⁻¹	0,9	0,2	0,3	0,7	0,4	0,2	0,1	0,9
viac ako 10,1 m.s ⁻¹	0,3	0	0	0	0	0	0	0,4
spolu	15,1	8,7	10,9	18,7	13,6	10,3	6,3	16,4

Povrchové vody - územie patrí do povodia rieky Váh, ktorá preteká cca 2 km juhozápadne (VN Kráľová) od miesta navrhovanej činnosti. Medzi Váhom a lokalitou tečie podsvahový Hlohovník, ktorý je zaústený do priesakového kanála VN Kráľová. Na SV okraji lokality preteká odvodňovací (Šoporniansky) kanál v upravenom koryte a vo vzdialenejšom okolí, cez obec Pata, preteká potok Jarčie. Typ režimu odtoku krajiny je dažďovo-snehový

s maximálnymi prietokmi v marci a minimálnymi v septembri. Špecifický odtok v oblasti predstavuje približne $1,5 \text{ l.s}^{-1}$ na km^2 .

Hydrologické údaje sledovaných profilov vodných tokov územia

tok-profil	charakter – prietoky ($\text{m}^3.\text{s}^{-1}$)			
	Q_a	Q_{355d}	Q_{364d}	Q_{270}
Váh - Sereď	152	35,6	26,7	68,2

Vysvetlivky: Q_a - priemerný ročný prietok, Q_{355d} - prietok dosiahnutý 355 dní v roku, Q_{364d} - prietok dosiahnutý 364 dní v roku, Q_{270} - prietok dosiahnutý 270 dní v roku

N – ročné veľké vody na Váhu $Q_N \text{ m}^3.\text{s}$

N	1	5	10	20	50	100
Q_N	957	1446	1630	1793	2007	2160

Priemerné mesačné prietoky v stanici Šaľa v $\text{m}^3.\text{s}^{-1}$ a v % dlhodobých priemerov v roku 2002

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	rok
169,3	301,6	202,6	157,1	111,7	143,1	122,3	131,3	85,9	148,1	180,3	140,1	156,78
187,9	245	95,2	56,1	55,7	89,2	76,2	97,8	83,2	125	132,6	116,4	102,2

Priemerné mesačné prietoky toku Jarčie (ústie) v $\text{m}^3.\text{s}^{-1}$ a v % dlhodobých priemerov v roku 2002

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
0,406	0,668	0,810	0,602	0,430	0,420	0,354	0,278	0,209	0,228	0,341	0,430

Podzemné vody – dotknuté územie a lokalita navrhovanej činnosti je súčasťou hydrogeologického rajónu NQ 071 (subrajón VH 20). Vody v prirodzenom stave vykazujú zvýšený obsah Fe a Mn, zlúčenín dusíka, chloridov a síranov a často sú bakteriologicky závadné. Podzemné vody kvartérnych horizontov prevažne nie sú vhodné na pitné účely. Širšie dotknuté územie obce je mimo oblastí pozorovania kvality podzemných vôd SHMU. Podľa sledovaní ide o oblasť s najmenej kvalitnými vodami na Slovensku. Využiteľné množstvo podzemných vôd hydrogeologického rajónu NQ 071 je $0,5$ až $1 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^2$, vody sú však prevažne využívané iba pre individuálnu úžitkovú spotrebu. Územie je v zóne dostatku vlastných vodných zdrojov, pripojenosť obyvateľstva na verejný vodovod je nadpriemerne vysoká.

Vodné plochy - Vodná nádrž Kráľová s plochou asi 12 km^2 vzdúva vody Váhu do prevádzkovej hladiny $122 - 124 \text{ m n.m.}$ a významne ovplyvňuje režim podzemných vôd v krajine. Charakteristické parametre VN Kráľová: min. hydrostatická hladina $122,00 \text{ m n.m.}$; max. hydrostatická hladina $124,00 \text{ m n.m.}$; prevádzková hl. pri $Q 400 \text{ m}^3/\text{s}$ $124,36 \text{ m n.m.}$; Q_{100R} $1 680 \text{ m}^3/\text{s}$ - $126,03 \text{ m n.m.}$; Q_{1000R} $2 200 \text{ m}^3/\text{s}$ - $126,70 \text{ m n.m.}$ Ochrana územia pred povodňovými vodami je dostatočná.

Minerálne a termálne vody - v širšom okolí lokality navrhovanej činnosti ich zdroje nie sú. Územie je v zóne vysokých potenciálov geotermálnych vôd.

Vodohospodársky chránené územia - na mieste navrhovanej činnosti nie sú vodohospodársky chránené územia ani aktívne zdroje podzemných vôd určené pre hromadné zásobovanie obyvateľstva. Vodné zdroje na lokalite Pasienok, vybudované pôvodne pre zásobovanie obce, nie sú využívané. Vodohospodársky významným tokom je Váh a Jarčie. Celý kontaktný región je zásobovaný pitnou vodou skupinovým vodovodom z veľkozdroja vody v Jelke. Akumulácia vody je v podzemných vodojemoch vo Vinohradoch nad Váhom, asi 3 km na SZ od lokality návrhu.

Pôda – z hľadiska úrodnosti región patrí k najúrodnejším územiám Slovenska. Podľa stupňa bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) prevládajú vysoko produkčné

pôdy najvyššej kvality s vysokým obsahom humusu (viac ako 2,3 %). Index poľnohospodárskeho potenciálu je vysoký (81 – 90 %). V zastavanom území významne prevládajú antropogénne podmienené pokryvné útvary a antropogénne pôdy. Pôvodné v celom kontaktnom okolí sú černozeme černoziemné karbonátové a erodované až čiernice glejové karbonátové vyvinuté zo starých karbonátových fluvialných sedimentov. Lokálne sú vyvinuté čiernice kultizemné, sprievodne čiernice glejové karbonátové stredné a ťažké, lokálne čiernice modálne, organozeme modálne glejové nasýtené až karbonátové. Tieto dopĺňajú v depresných polohách fluvizeme kultizemné karbonátové, sprievodne fluvizeme glejové karbonátové a fluvizeme karbonátové ľahké, vyvinuté z karbonátových aluviálnych sedimentov.

Pôdny kryt mimo zastavané územie je zastúpený prevažne piesčito-hlinitými druhmi pôd, lokálne pôdami hlinitými. V oblastiach depresných polôh sú pôdy ílovito-hlinité, na vyvýšených miestach sú pôdy piesčité.

Flóra a vegetácia - na základe fytogeograficko-vegetačného členenia Slovenska patrí územie do pahorkatinnej oblasti – Bojnianska pahorkatina, na juhu s prechodom do rovinnej oblasti – nemokradový okres, lužný podokres.

Pôvodnú potenciálnu vegetáciu záujmového územia tvorili v prevažujúcom rozsahu lužné lesy nížinné, lužné lesy vrbovo-topoľové pozdĺž toku Váhu, na ne na starších fluvialných akumuláciách nadväzujúce karpatské dubovo-hrabové lesy a na suchších, relatívne vyšších lokalitách roviny a sprašovej zvlnenej roviny aj dubové a cerovo-dubové lesy a na vhodných stanovištiach aj enklávy dubových lesov s javorom tatarským a dubom plstnatým. Koridorom Váhu sú sem splavované aj horské elementy. Okrem populácií a spoločenstiev závislých na klimatickom charaktere územia, je krajina typická prítomnosťou azonálnych typov (lužné ekosystémy, vodná a močiarna vegetácia).

Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne pozmenený. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len ostrovčekovite a v refúgiách a v súčasnosti sú málo významné a nestabilné. Najvýznamnejšiu vegetačnú zložku predstavujú lesné spoločenstvá, ktoré sa z pôvodných rozsiahlych lužných lesov nížinných zachovali v enklávach v dotyku na Váh a Hlohovník, alebo v komplexoch poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Prírodná skladba porastov je v území narušená významnou prítomnosťou ovocných sádov a vinohradov, agátu, burinových spoločenstiev a monokultúrami šľachtených druhov topola.

Krovinové spoločenstvá sa vyskytujú na riečnych naplaveninách, spoločenstvá vodné a močiarne sú v mŕtvych a starých ramenách tokov, pobrežné spoločenstvá sú zastúpené iba sporadicky. Lúčne spoločenstvá sú tu zriedkavé a mimo dotknuté územie. Kontaktné a územie ovplyvňujúce sú rastlinné spoločenstvá polí, spoločenstvá ruderalných stanovišť a zošľapovaných miest. Na území navrhovanej činnosti a v blízkom kontaktnom území nebola vykonaná identifikácia, alebo inventarizácia flóry.

Fauna - územie patrí do oblasti Panónskej, obvodu juhoslovenského, okrsku dunajského lužného, podokrsku lužného a v širšom okolí mesta do podokrsku pahorkatinového.

Súčasný zastúpenie druhov fauny širšieho riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, výraznou prevahou urbanizovanej a poľnohospodárskej krajiny, je súčasná fauna, čo sa týka diverzity, chudobná.

V území sú zoocenózy: hydrických biotopov tečúcich vôd, hydrických biotopov stojatých vôd, lúčnych biotopov a poľnohospodárskej pôdy, ruderalne spoločenstvá, ornej pôdy, nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie, lesných ekosystémov a ľudských sídiel.

Dominantným prostredím je hydrosféra Váhu ako jediný nadregionálne významný riečny biotop územia. Zo suchozemského prostredia sú lužné lesy biologicky a krajinársky najcennejšie formácie. Typické sú najväčšou pestrosťou fauny a ich význam je zosilnený tým, že ide o posledné refúgiá lesných živočíchov v dramaticky odlesnenej krajine. Vo faune dotknutého územia sú zastúpené prevažne kozmopolitné synantropné druhy a druhy viazané na voľnú oráčinovú a oráčino-lesnú krajinu. Sporadicky sa tu objavujú vzácnejšie druhy živočíchov, predovšetkým migranti avifauny. Druhovou diverzitou územia

zvyšujú významnejšie krajinotvorné prvky (lesný komplex pozdĺž Váhu, svah Zálužianskej pahorkatiny, lesná stromová vegetácia vzdialenejšieho komplexu NPR Dubník).

V mieste navrhovanej činnosti je charakter živočíšnych spoločenstiev typický pre poľnohospodársku krajinu s nízkou druhovou diverzitou.

Na území navrhovanej činnosti a v blízkom kontaktnom území nebola vykonaná dokumentácia, alebo inventarizácia fauny.

2 KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

Štruktúra krajiny a využitie územia - širšie dotknuté územie má typický antropogénny charakter s intenzívnym polyfunkčným využitím. Ide o systém vzťahov poľnohospodárskej, priemyselnej, dopravnej a sídelnej krajiny. Izolovane, najmä v širšom juhovýchodnom a západnom okolí, sú zachované prvky prírodného, resp. poloprírodného charakteru, viazané na Váh a NPR Dubník v komplexe PPF.

Dominantným typom krajinnej pokrývky sú poľnohospodárske areály – orná pôda a trvalé kultúry, heterogénne poľnohospodárske areály a sídelná zástavba. Lesné (prevažne nepôvodné a nekvalitné) a poloprírodné areály sú sporadické a viazané na nivu Váhu. Pôvodný typ krajiny bol úplne zmenený na súčasnú intenzívne, predovšetkým poľnohospodársky, využívanú krajinu. Najvýznamnejšie zmeny boli podmienené odlesnením, sceľovaním pozemkov do veľkoblukov ornej pôdy a hydromelioračné úpravy (odvodňovacie systémy) pôvodného systému. Súčasná krajinná štruktúra a funkčné využívanie krajiny je výslednicou dlhodobého vplyvu človeka na jej systémy. Osídlenie od strednej doby kamennej pokračovalo významným funkčným postavením prechodov obchodných ciest dolinou Váhu, obchodnej cesty (Česká cesta) z Balkánu a od Dunaja v smere do Trnavy a Čiech, vybudovaním železnice, potravinárskeho a strojárského priemyslu, nadväzujúcej infraštruktúry a súbežné zvyšovanie počtu obyvateľov v meste na úkor okolitých vidieckych sídiel.

Súčasná krajina je priemyselno technizovaná nížinná krajina mestského typu v priestore zastavaného územia sídiel. Priestory mimo zastavané územie prevažne sú poľnohospodárskou oráčinovou rovinou krajinou so zanedbateľným podielom oráčino-lesnej, alebo oráčino-lúčno-lesnej krajiny.

Krajina je krajinnoekologickým komplexom (KEK) riečnych rovín s prevahou ornej pôdy. Lokalita navrhovanej činnosti je súčasťou KEK zvlnených rovín – riečnych terás s prevahou ornej pôdy. Podľa stupňa urbanizácie ide o vidiecku krajinu so stredným stupňom osídlenia. V juhovýchodnom priestore ide o KEK pláňav s mozaikou poľnohospodárskych kultúr a ornej pôdy. Podľa stupňa urbanizácie ide o vidiecku krajinu so slabým stupňom osídlenia.

Typy abiotických komplexov – prevládajú fluvialne a proluvialne sedimenty (terasové sedimenty s pokryvom spraší a hĺn) v kombinácii s eolickými a polygennými eolickými sedimentami mierne zvlnenej roviny teplej klimatickej oblasti.

Prvky územného systému ekologickej stability - v západnom a južnom širšom dotknutom území je vymedzený **Nadregionálny biokoridor tok Váhu**. Ide o poloprírodný koridor pozdĺž toku Váhu pre rastlinné a živočíšne druhy a spoločenstvá s pomerne dobre zachovanými spoločenstvami mäkkého a tvrdého lužného lesa a xerotherofilných druhov s výskytom chránených a vzácných druhov rastlín a živočíchov. Priestorovo a funkčne nie je priamo napojený na miesto navrhovanej činnosti.

Regionálne biocentrum Štrkovec – ide o lesné spoločenstvá mimo inundačný priestor Váhu so zvyškami mäkkého a tvrdého lužného lesa.

Regionálne biocentrum Šopornianske mŕtve rameno a Majšín ako komplex starých a mŕtvych ramien Váhu so zvyškami mäkkého a tvrdého lužného lesa.

Nadregionálne biocentrum Dubník - v katastrálnom území Vinohrady nad Váhom, Pusté Sady a Dvorníky, ktoré je vzácnym zvyškom prirodzenej vegetácie s výskytom chránených a vzácných druhov rastlín a živočíchov.

Regionálne biocentrum Vinohradské stráne - v katastrálnom území Vinohrady nad Váhom predstavované pestrými lúčnymi, lesnými a mokraďovými spoločenstvami

s teplomilnou vegetáciou a výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov, viazané na zosunové územie západného svahu pahorkatiny.

Celé dotknuté územie je klasifikované v stupni veľmi nízky a nízky a ako územie ekologicky nestabilné. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry krajiny je nepriaznivá, ekologická významnosť územia je veľmi malá. Lokalita je mimo národnej ekologickej siete (NECONET), je mimo koridorov a centier ÚSES.

Koeficient ekologickej stability (KES) v zastavanom území má hodnotu 0,29 a v nezastavanom území má hodnotu 1,33.

Podľa používaných kritérií je širšie dotknuté územie nadpriemerne využívaným územím s výrazným narušením prírodných hodnôt. Širšie zázemie je predovšetkým kultivovaným poľnohospodárskym a sídelným územím s rôznym, prevažne však vysokým stupňom narušenia.

Územná ochrana prírody - priamo do lokality navrhovanej činnosti nezasahuje žiadne chránené územie, alebo jeho ochranné pásmo. V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. na mieste navrhovanej činnosti platí 1. stupeň ochrany. Najbližšie chránené územia sú Štrkovecké presypy (3 stabilizované pieskové presypy s celkovou plochou cca 1,8 ha), NPR Dubník a CHA Park v Seredi. Tieto územia neobmedzujú navrhované funkčné využívanie lokality navrhovanej činnosti a navrhovaná činnosť ich nebude ovplyvňovať. V blízkom kontaktnom území nie sú mokrade, alebo významné geologické lokality.

Druhovú ochranu prírody - lokalita je súčasťou komplexu poľnohospodárskeho pôdneho fondu v kategórii orná pôda s vybudovanou závlahou. Na lokalite nie je zaznamenané hniezdne teritórium, alebo výskyt chránených a ohrozených druhov.

Chránené stromy - na mieste navrhovanej činnosti nie sú. Na lokalite sú dva solitérne stromy a skupina stromov je v juhozápadnom cípe plochy.

Scenéria - posudzovaná lokalita je priestorovou a funkčnou súčasťou uznanej priemyselnej zóny obce Šoporňa bez dopravnej infraštruktúry a nadzemných stavebných objektov. Dotknuté územie je mierne zvlnený akumuláčno-eróznodenudačný reliéf s dobrou dohľadnosťou, bez prírodných prekážok, terén je otvorený, na južnej a juhovýchodnej strane je bariérou tranzitná I/51 (R 1) a urbanizované územie. Pozemok návrhu je plochou s vysokým potenciálom vizuálnej exponovanosti. Z miesta navrhovanej činnosti a z kontaktných bodov (cesta I/62 a I/51) je bez prekážok vnímané blízke a vzdialenejšie prírodné prostredie (Tríbeč, Malé Karpaty, dolina Jarčia, dolina Váhu), ktoré predstavujú tradične vnímanú a príjemnú optickú kulisu krajiny.

Územný systém stresových faktorov - kvalita podzemných a povrchových vôd v kontaktnom a širšom území je nízka. Ohrozenie ich zásob znečisťujúcimi látkami je nízke až veľmi nízke, podzemné vody sú agresívne. Kontaminácia vplyvmi skládok odpadov, dopravnej infraštruktúry a priemyselných prevádzok nie je definovateľná. Povrchové vody Váhu sú vhodné pre závlahové hospodárstvo. Radónové riziko je v území stredné, v širšom okolí je nízke. Pôdy sú definované ako nekontaminované, resp. mierne kontaminované s geogénne podmieneným obsahom (orientačne) Ba, Cr, Mo, Ni a V. Aktuálna a potenciálna vodná erózia je nepatrná, alebo slabá. Územie je v zóne vysokého potenciálu prívodových dažďov. Eolická erózia v území je stredná, prevažne silná, zreteľne viazaná na svahy dolín tokov a úvalín. Dominantným stresovým faktorom územia je pozemná doprava na ceste I/62 a I/51 a veľkoplošná rastlinná výroba. Celkovo je územie v zóne vysokého zaťaženia antropogénnymi stresovými faktormi so znečisteným ovzduším a znečistenými podzemnými a povrchovými vodami. Koeficient ekologickej kvality územia obce je 0,21 až 0,4. Obec je v zóne koeficientu ekologickej kvality prírodno-sídelných subregiónov v hodnote 0,2 až 0,4.

3 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Obyvateľstvo – obec Šoporňa je územím so záporným prirodzeným prírastkom obyvateľstva v sledovanom období 1996 – 1998 (- 7,5 až -3 na 1 000 obyvateľov), je v zóne s stredne vysokým až vysokým kladným migračným prírastkom (3 až 10 na 1 000

obyvateľov) a s celkovým kladným prírastkom (2 až 6 na 1 000 obyvateľov). Obec je v zóne s miernou prevahou obyvateľstva v poreprodukčnom veku. Je v zóne veľmi starého obyvateľstva s potenciálom jeho veľkého úbytku.

Prognóza vývoja - vývoj počtu obyvateľov bude limitovaný: priaznivými podmienkami na základe prirodzených prírastkov v súlade s vekovou štruktúrou obyvateľstva; možnosťami novej bytovej výstavby; novými pracovnými príležitosťami. V súčasnosti je obec v zóne so stagnujúcim indexom rastu obyvateľstva. Počet obyvateľov obce v roku 2005 bol 4150, vzhľadom na potenciál rozvoja sa predpokladá nárast počtu na 4500 – 5000 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov

1890	1930	1948	1961	1970	1991	2001
2900	3927	4100	4413	4517	3984	4150

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Štatistický lexikón obcí ČSSR, ŠÚ SR

Zamestnanosť - bola významne viazaná na poľnohospodársku prvovýrobu, bývalé priemyselné a potravinárske podniky v blízkych mestských sídlach, ale aj v Bratislave, Nitre a v Trnave. Po likvidácii a reštrukturalizácii viacerých podnikov došlo k zmenám v zamestnanosti a k rastu počtu nezamestnaných. Podmienky zamestnanosti širšieho okolia okrem vytvárajú Sereď, Šaľa a Trnava, významný je podiel dochádzky do Bratislavy.

Sídla – obec je pôvodná hromadná cestná dedina, ktorá sa vyvinula v spojitosti s prechodom Českej cesty územím medzi riekou Nitra a riekou Váh.

Priemysel – v obci nie je priemyselná prevádzka.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo – dotknuté územie je typom poľnohospodárskej krajiny s najdlhším vegetačným obdobím, s najmiernejšou zimou, s najväčšou potrebou doplnkovej vlahy a s veľmi malou potenciálnou vodnou eróziou pôdy. V území je významne rozvinutá rastlinná výroba. V celkovej štruktúre a vo využití územia výrazne dominuje orná pôda. Rastlinná výroba sa zameriava predovšetkým na pestovanie hustosiatych obilnín a technických plodín. Všetky poľnohospodárske pozemky v širšom okolí sú zavlažované jednotnou sústavou, ktorá odoberá vody z VN Kráľová. Významný negatívny vplyv na poľnohospodársku pôdu má eolická erózia a transport, ako dôsledok antropogénnych procesov v krajine. Lokalita navrhovanej činnosti je poľnohospodársky využívaná. Vzhľadom na poľnohospodársky potenciál, má územie (obec, okres) veľmi nízky (významne nedostatočný) podiel lesného pôdneho fondu a kvalitných lesov.

Štruktúra pôdneho fondu obce Šoporňa (ha):

územie obce	PPF	LPF	vodné plochy	zastavané plochy	ostatné plochy
3122	1967	189	631	127	208

Zdroj: ÚPN obce Šoporňa 2005

Zásobovanie vodou – obec je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu DN 300 prípojkou DN 200, ktorou sa dodáva voda zo zdroja Jelka cez vodojemy vo Vinohradoch nad Váhom. Rozvodné potrubie je DN 100 a zabezpečuje dodávky pre individuálnych odberateľov a pre občiansku a technickú vybavenosť sídla.

Kanalizácia – obec má v časti zastavaného územia vybudovanú kanalizáciu, ktorá je zaústená a čistená v ČOV. Recipientom je Váh. Lokalita navrhovanej činnosti nie je napojená na existujúcu stokovú sieť obce.

Odpadové hospodárstvo - odpady vzniknuté na území obce sa zneškodňujú organizovaným zberom a skládkovaním na vyhovujúcej skládke Pusté Sady. Obec má vypracovaný a schválený POH, ktorý korešponduje s platnou legislatívou odpadového hospodárstva a je zosúladený s potrebami a perspektívami rozvoja právnických osôb aktívnych na jej území.

Cestná doprava - automobilová doprava na území obce je zabezpečovaná cestami rôznych kategórií. Najvýznamnejšími sú I/51 (R 1), ktorá je z obce prístupná na dvoch miestach, I/62 – spojnice so Sereďou a Sencom, v Šintave s napojením na II/507 v smere na Galantu a Hlohovec a cestou II/573 v smere na Šaľu. Problémové dopravné javy a vzťahy sa týkajú predovšetkým dopravno-technických závad, dopravno-inžinierskych závad, dopravno-urbanistických kritérií, hygienických podmienok (hluk, emisie) a deficitu špeciálnej dopravnej infraštruktúry (cyklotrasy). Obec je v kontakte na významné trasy autobusovej diaľkovej dopravy a kamiónovej dopravy, ktoré sú viazané na cestu R 1.

Autobusová doprava – obec je napojená na systém verejnej hromadnej dopravy.

Železničná doprava – najbližšia železničná stanica je v Sereďi (cca 8 km západne) na trati Galanta – Trnava – Leopoldov, s napojením na smer Bratislava – Štúrovo a Bratislava Košice.

Vodná doprava – obec nie je napojená na systém vodnej dopravy, potenciál VN Kráľová a Váhu nie je využívaný. **Letecká doprava** - zariadenia leteckej dopravy v širšom území nie sú. **Cyklistická doprava** - na území obce nie sú vybudované špeciálne cyklistické trasy. **Pešie trasy** - sú viazané na koridory pozemnej dopravy.

Elektrická energia – obec je dostatočne zásobovaná elektrickou energiou napojením na vzdušné rozvody. V kontakte na lokalitu navrhovanej činnosti je existujúci koridor elektrického rozvodu, na ktorý bude napojený celý areál navrhovanej činnosti.

Zásobovanie zemným plynom - je z VTL plynovodu cez regulačné stanice. Obec bola postupne plynofikovaná od roku 1980. V kontakte na lokalitu navrhovanej činnosti je vedený VTL DN 150 plynovodný systém, z ktorého predpokladane bude areál centra zásobovaný cez vlastnú regulačnú stanicu.

Ropovody - v širšom okolí nie sú. V blízkom severozápadnom priestore (cca 1 km) územím prechádza produktovod Slovnaft – Kľačany.

Zásobovanie teplom - obec je v plnom rozsahu plynofikovaná. Výroba tepla je zabezpečovaná individuálnymi lokálnymi zdrojmi a centrálnymi zdrojmi bytových domov a objektov vybavenosti a služieb.

Telefonizácia - v obci je vybudovaná terestrická sieť, dostupnosť signálu mobilných operátorov je dobrá.

Služby - obec je vybavená širokou a dostatočnou škálou zariadení miestneho a vyššieho významu v oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, telovýchovy a športu, sociálnej starostlivosti, obchodu a služieb. Základná vybavenosť je vyhovujúca.

Rekreácia a cestovný ruch - v meste a jeho blízkom okolí sú predpoklady pre pobyt pri vode, vodné športy, vodnú turistiku – viazané predovšetkým na rieku Váh a VN Kráľová; letnú turistiku, výlety do blízkych pohorí, cykloturistiku a špecifické formy – rybolov, poľovníctvo, záhradkárčenie a chatárenie. V blízkosti posudzovanej lokality nie sú zariadenia rekreácie a cestovného ruchu.

Kultúrohistorické hodnoty územia - územie bolo obývané od mladšej, resp. strednej doby kamennej. Najstaršia písomná zmienka je v zakladacej listine premonštrátskeho kláštora v Kláštore pod Znievom z roku 1251 (villa Supurni) ako príslušenstvo hradu Šintava a metačný bod so Šaľou. Najvýznamnejšie kultúrne pamiatky, pamätné miesta a pozoruhodnosti, ktoré sa zachovali, sú: r.k. kostol klasicistický z roku 1770, kaplnka sv. Anny z roku 1750, drevená zvonica, kaplnka Panny Márie a kaštieľ neoklasicistický v Štrkovci a solitérne prícestné sochy.

Na lokalite navrhovanej činnosti nie sú kultúrno-historické pamiatky. Na území obce sú evidované viaceré významné archeologické lokality. Miesto navrhovanej činnosti je v blízkom kontakte na historickú Českú cestu a prechod riekou Váh. Je pravdepodobné, že počas prípravných a realizačných prác budú na ploche zistené archeologické nálezy.

4 SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

Obec Šoporňa je okrajovou územnou súčasťou **Dolnovážskej zaťaženej oblasti** podľa environmentálnej regionalizácie MŽP SR. Environmentálne riziko vyplývajúce zo znečistenia abiotického zložky prostredia lokality navrhovanej činnosti je stredné, smerom južným však prechádza do vysokého, až veľmi vysokého. Územie je súčasťou širšieho

poľnohospodársko-priemyselného celku, v ktorom dominovalo veľkoplošné pôdne hospodárstvo, v 20. stor. vybudovaný strojársky, hutnícky a chemický priemysel, priemysel stavebných hmôt, rozvoj ťažiskových sídiel Sereď a Galanta, sťahovanie sa obyvateľstva z vidieka do miest s následnými zmenami štruktúry.

Kontaminácia ovzdušia a pôdy ťažkými kovmi sa negatívne prejavuje aj na vegetácii. Ide o priamu spojitosť s prevádzkovaním Niklovej huty a jej zariadení, ktoré preukázateľne kontaminovali širšie prostredie v smere na juh až východ.

Širšie dotknuté územie je podľa triedy krajinej pokrývky definované ako urbanizovaný a poľnohospodársky areál. Krajina je krajinnoeekologickým komplexom (KEK) riečnych rovín s prevahou ornej pôdy. Lokalita navrhovanej činnosti je súčasťou KEK zvlnených rovín – riečnych terás s prevahou ornej pôdy. Podľa stupňa urbanizácie ide o vidiecku krajinu so stredným stupňom osídlenia. V juhovýchodnom priestore ide o KEK pláňav s mozaikou poľnohospodárskych kultúr a ornej pôdy. Podľa stupňa urbanizácie ide o vidiecku krajinu so slabým stupňom osídlenia.

Koeficient ekologickej kvality územia obce je 0,21 až 0,4. Obec je v zóne koeficientu ekologickej kvality prírodno-sídelných subregiónov v hodnote 0,2 až 0,4, čo územie zaraďuje medzi reálne menej kvalitné územia SR. To však je aj potenciál pre rozvoj iných funkcií v krajine. Súčasné využívanie krajiny širšieho územia je definované ako vhodné (prevažujúce poľnohospodárstvo) s návrhom na ponechanie stavu s primeranými korekciami funkčného využívania potenciálov. Územie je bez prírodných bariér a s výraznými socioekonomickými koridormi. Celé územie je v zóne kvalitných pôdných zdrojov a zásob podzemných vodných zdrojov. Územie je výrazne ovplyvňované stresovými javmi v krajine.

Hluk, vibrácie – ich zdrojom v širšom dotknutom území je predovšetkým pozemná doprava na významných tranzitných cestách I/51 a I/62. Existujúci stav líniového zdroja hluku významne prekryje a vylúči priamy vplyv prevádzkovania navrhovanej činnosti na vnútorné obytné prostredie obcí Šoporňa a Pata.

Ovzdušie - podľa Atlasu krajiny SR je širšie dotknuté územie súčasťou zóny s priemernými ročnými koncentráciami NO_2 20 – 25 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (Ø 1995 – 1999), čo predstavuje vyšší ako stredný stupeň hodnotenia pre celé územie Slovenska. Vysoké depozície dusíka (800 až 1000 mg N.m^{-2}) majú pôvod v blízkych a vzdialenejších domáciach (Šaľa, Trnava, Galanta, Sládkovičovo, Bratislava, stredné a dolné Považie, pozemná dopravná infraštruktúra) a zahraničných zdrojoch znečisťovania. Z hľadiska emisií SO_2 dosahujú priemerné ročné koncentrácie 10 až 15 $\mu\text{g.m}^{-3}$, čo je nižší ako stredný stupeň hodnotenia pre celé územie Slovenska. Taktiež depozícia síry z domáciach a zahraničných zdrojov (1500 – 2000 mg S.m^{-2}) je na úrovni priemerných hodnôt pre územie SR.

Hlavné zdroje znečistenia - tranzitná dopravná trasa I/51 (R 1) s priemerným počtom 18 – 20 tisíc pohybov vozidiel za 24 hodín a cesta I/62 s priemerným počtom 8 – 9 tisíc pohybov denne, prechádzajúce v blízkosti miesta navrhovanej činnosti; priemyselné a komunálne tepelné hospodárstvo (plynofikované) a poľnohospodárska výroba.

Trnavský kraj v rámci SR patrí k menej znečisteným územiám. Vzhľadom na vhodné geografické a klimatické charakteristiky je územie dobre prevetrávané s podmienkami dobrého rozptylu a transportu znečisťujúcich látok. Z hľadiska posudzovania emisií klasických škodlivín, bol za posledných 10 rokov zaznamenaný v okrese Galanta pokles ich produkcie, ktorý súvisí s rastom podielu zemného plynu na spaľovaní (produkcia približne 0,5 % celkových emisií SR). Emisie oxidov dusíka na území okresu patria medzi najnižšie na Slovensku.

Celková mineralizácia snehovej pokrývky je v zóne 16 – 18 mg.l^{-1} a je na úrovni vyšších ako priemerných hodnôt pre celé územie SR.

Na území zaťaženej oblasti nie je zriadená monitorovacia stanica znečistenia ovzdušia. Na základe matematického modelu znečistenia ovzdušia v SR možno konštatovať, že zvýšené znečistenie ovzdušia je v lokalite Sereď a zvýšené až silné je v lokalite Galanta a Šaľa.

Povrchové vody - kvalita povrchovej vody sa v území sleduje na rieke Váh. Podľa dlhodobého pozorovania v rámci štátnej pozorovacej siete (SHMÚ), je v tomto profile Váhu

najhoršia kvalita vôd. Od tohto profilu až po prepad VE Kráľová sa kvalita vôd Váhu zlepšuje (2. stupeň). Hlavným zdrojom znečistenia sú komunálne a priemyselné odpadové vody, vody transportované spojovacím kanálom Dudvák – Váh a poľnohospodárska výroba. Kvalita vôd kontaktného potoka Jarčie nie sledovaná v rámci siete SHMÚ, tok je však atakovaný poľnohospodárskou výrobou a komunálnym znečistením.

Kvalita povrchových vôd Váhu

profil/rkm	ukazovatele podľa STN 75 7221							
	A	B	C	D	E	F	G	H
Sereď-Váh, rkm 81,0	3	3	2	4	4	3-4	-	1

Vysvetlivky: A – kyslíkový režim; B – základné fyzikálno-chemické ukazovatele; C – nutrienty; D - biologické ukazovatele; E – mikrobiologické ukazovatele; F - anorganické a organické mikropolutanty; G – toxicita; H – rádioaktivita; 1 - najnižší stupeň znečistenia (veľmi čistá voda); 5 - najvyšší stupeň znečistenia (veľmi silne znečistená voda)

Podzemné vody - znečistenie povrchového toku sa prejavuje aj na zhoršenej kvalite podzemných vôd širšieho územia, úroveň znečistenia vôd je vysoká až veľmi vysoká. Vody sú neagresívne, alebo slabo agresívne, ohrozenie zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je nízke. Zdrojom znečisťovania je poľnohospodárstvo, priemysel a pozemná dopravná sieť, ako plošné a líniové zdroje znečisťovania. Podzemné vody v prirodzenom stave vykazujú predovšetkým zvýšený obsah Fe a Mn, dusíka a síry. Ide o oblasť s najmenej kvalitnými vodami na Slovensku podľa obsahu sledovaných látok. Podzemné vody kvartérnych horizontov nie sú vhodné na pitné účely, podzemné vody neogénnych súvrství (1. a 2. obzor) vykazujú najnižší stupeň znečistenia a sú vhodné na pitné účely.

V dotknutom priestore nie sú pozorovacie objekty SHMÚ. Hladina podzemnej vody a jej kvalita na lokalite návrhu v období prípravy tejto dokumentácie nebola zisťovaná.

Horninové prostredie a pôdy – územie je v zóne s nekontaminovanými, až mierne kontaminovanými pôdami, v ktorých geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov (Ba, Cr, Mo, Ni a V) dosahuje limitné hodnoty A (referenčná hodnota znamená, že pôda nie je kontaminovaná, ak je koncentrácia prvku pod touto hranicou; v prípade, že dosahuje, alebo prekračuje túto hodnotu, znamená to, že obsah tohto prvku je vyšší, ako sú požadované hodnoty pre túto oblasť). Lokalita navrhovanej činnosti je poľnohospodárskym pôdnym fondom -orná pôda 2. skupiny BPEJ (0037002) – 7,37 %, 5. skupiny 0040005) – 4,85 %, 6. skupiny (0040001) – 43,56 %, (0040002) – 43,57 % a (0035001) – 0,65 %. Na pozemku je vybudovaný rozvod závlahovej stavby Šintava – Pata, zásobovanej z Váhu. Priepustnosť a retenčná schopnosť pôd je prevažne stredná, miestami veľká. Pôdna reakcia je prevažne slabo alkalická až neutrálna. Vlhkostný režim je mierne vlhký. Odolnosť pôd proti kompácii je stredná až silná, odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je silná a proti intoxikácii skupinou alkalických rizikových kovov je slabá. Pôdy nie sú náchylné na acidifikáciu. Pôdy sú náchylné na sekundárne zhutnenie. Územie je súčasťou zóny s obmedzeniami intenzívnej poľnohospodárskej činnosti znečistením ovzdušia.

Rastlinstvo a živočíšstvo – charakter riešeného územia, hustota osídlenia, existencia líniových dopravných koridorov a priemyselné činnosti a aktivity nedávajú predpoklad prítomnosti územne kvalitnej bioty. Rastlinstvo i živočíšstvo je vytlačené do lokalít s menšou degradáciou pôvodných biotopov viažucich sa k vodnému toku Váh, do komplexov nelesnej a lesnej vegetácie v komplexoch PPF a vnútrošliskovej zelene.

Územie je v zóne miery defoliácie stromovej zelene v intervale 11 – 30 %. Vegetácia územia je nereprezentatívnym torzom pôvodného stavu. Zachované torzá lesnej a nelesnej vegetácie na PPF nie sú spôsobilé odolávať funkčným vplyvom sídelného a poľnohospodárskeho územia, poklesu hladín podzemných vôd a zmenám chemizmu ovzdušia, pôdneho a vodného prostredia.

Biotopy živočíchov - vo vzťahu k navrhovanej činnosti biotopy živočíchov nie sú ohrozené, resp. úroveň ohrozenia je veľmi nízka. Lokalita je dlhodobou funkčným

poľnohospodárskym výrobným priestorom so špecifickým režimom hospodárenia vo väzbe na veľké vidiecke sídlo a dopravnú infraštruktúru územia.

Odpady – na lokalite navrhovanej činnosti nie je skládka odpadov, na viacerých miestach hraničných línii sú máloobjemové skládky stavebného a komunálneho odpadu.

Žiarenie a iné fyzikálne polia - na lokalite bol vykonaný podrobný radónový prieskum so záverom, že riziko je nízke a nie sú potrebné iné, ako štandardné opatrenia podľa zákona vo vzťahu k predmetu činnosti.

Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Dlhodobá a pretrvávajúca intenzívna exploatácia prírodných zdrojov, donedávna výrazné znečisťovanie základných zložiek prostredia spôsobuje vnášanie cudzorodých látok do prostredia a do potravinového reťazca. Zásahy do štruktúry krajiny, akumulácia komunálnych, priemyselných a poľnohospodárskych odpadov, donedávna zastaranosť technológií a infraštruktúry, podmieňujú celkovo zhoršený stav prostredia s vplyvmi na genofond bioty, ekosystémy, celkové zníženie kvality štruktúry krajiny s vplyvmi na zdravotný stav a priemerný vek ľudskej populácie.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, ktorá je v priemere o 5 až 7 rokov kratšia ako vo vyspelých krajinách*. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa stredná dĺžka života mužov aj žien mierne zvýšila. Úmrtnosť, ktorá sa v období 1960 až 1980 mierne zvýšila, je od roku 1980 stabilizovaná, presahuje však celoslovenský priemer.

Prírodný prírastok v SR v rokoch 2000 – 2002 má tieto tendencie: +2427; -844; -691 a tzv. index starnutia v roku 2002 prvýkrát prekročil hodnotu 100, t.j. viac osôb je v poproduktívnom veku ako v predproduktívnom veku*. Je pravdepodobné, že tento trend vývoja, ako bol naznačovaný v dokumentácii ÚPN VÚC Trnavského kraja (1998), sa prejavuje aj v dotknutom území (*údaje ŠÚ SR, publikované v SME 2. júla 2003).

Na chorobnosti a úmrtnosti obyvateľstva sa výraznou mierou podieľajú srdcovo-cievne a nádorové ochorenia (až 75 % všetkých úmrtí). Nádorové ochorenia tvoria až 20 % úmrtí. U mužov sa najčastejšie vyskytujú zhubné nádory tráviaceho a dýchacieho ústrojenstva, u žien nádory tráviaceho ústrojenstva a prsníkov. Narastá počet chronických ochorení dýchacieho ústrojenstva a alergie u dospelaj populácie, predovšetkým však v populácii do 18 rokov veku. Zvyšuje sa výskyt chronickej bronchitídy, alergickej nádchy a astmy bronchiale, u ktorej počet ochorení dospelaj populácie za ostatných 10 rokov sa zvýšil dvojnásobne. Priaznivejšia je situácia v perinatálnej a dojčenskej úmrtnosti, ktorých hodnoty v poslednom období sú nižšie ako celoslovenský priemer.

Podľa publikovaných údajov ŠZÚ v Galante, poradie príčin smrti u mužov a žien je rovnaké, úmrtnosť žien je však nižšia ako u mužov. U mužov dochádza k nárastu úmrtí vo vekovej kategórii 40 – 44 ročných, u žien o dekádu neskôr. Približne 56 % úmrtí u mužov je predčasných v skupine 1 – 69 ročných, u žien 45 % v skupine 1 – 74 ročných.

Klasifikácia podľa úmrtnosti v okrese Galanta	muži	ženy
úmrtnosť na nádorové ochorenia	286 - 320	176 - 200
úmrtnosť na choroby obehovej sústavy	391 - 480	601 - 700
úmrtnosť na choroby dýchacej sústavy	46 - 60	41 - 55
úmrtnosť na choroby tráviacej sústavy	46 - 60	31 - 37
vonkajšie príčiny úmrtnosti	101 - 115	16 - 21
stredná dĺžka života	68 - 69	76 – 77,5

Okres Galanta patrí medzi okresy s vyšším priemerným počtom zomretých na 1000 obyvateľov (10,21 – 11,45 ‰) v rámci SR a súčasne medzi okresy s najnižšou dojčenskou úmrtnosťou v rámci SR.

Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov posudzovanej lokality

Širšie okolie obce územne patrí do okrajových zón **Dolnopovažskej zaťaženej oblasti** a Dolnonitrianskej zaťaženej oblasti podľa environmentálnej regionalizácie MŽP SR s dominantnými zdrojmi znečisťovania prostredia v Seredi a v Šali. Environmentálna kvalita prostredia je narušená, iba v severovýchodnom priestore je považovaná za vyhovujúcu.

Lokalita je súčasťou poľnohospodárskeho pôdneho fondu s kvalitnými pôdami. V súčasnosti nie je poľnohospodársky využitá a je porastená sekundárnymi a burinovými spoločenstvami. Na viacerých miestach, predovšetkým v kontakte na hraničné poľné cesty a odvodňovacie rigoly, sú objemovo malé skládky stavebného a komunálneho odpadu.

Je vo veľmi blízkom kontakte na cesty I/62 a I/51, čo z hľadiska koncepcie návrhu je výhoda vo väzbe na možnosť neovplyvňovania vnútorného prostredia obce Šoporňa a obce Pata, od ktorých je vzdialená 400 – 600 m. Územie je v súčasnosti charakteristické typickými civilizačnými prejavmi s dominanciou poľnohospodárstva a antropogénne podmienenej eolickej erózie a transportu hmôt a dopravných funkcií krajiny.

Biotické a abiotické zložky prírodného prostredia lokality zóny nie je možné považovať za významnejšie z hľadiska celkového súčasného stavu štruktúry vzťahov v území a vo vzťahu k očakávaným zmenám, podmieneným realizáciou a prevádzkovaním navrhovanej činnosti.

Prevažujúca časť obytných zón obce Šoporňa a Pata je vzdialená dostatočne a je chránená od predpokladaných sprievodných nepriaznivých prejavov navrhovanej činnosti na územie (doprava, hluk a emisie).

Z tohto hľadiska možno riešené územie hodnotiť ako environmentálne únosné a navrhovanú činnosť ako primeranú a vhodnú.